45ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5 Կ. ՊՈԼԻՍ 1901 ԱՊՐԻԼ 16/29 10 ՄԱՐՏԻ 1319—16 ՆԻՍԱՆ 1317 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամեն տեսակ գրութիւններ։
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38 Պապը Ալի ճաւսէսի 38

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Journal Arménien
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
Jean̂nès F. Kaisérian
38 GRAND RUE DE LA S. PORTE 38
Constantinople

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
ادمانس فرید قیصریانه
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جواررنده ۳۸ نومرولی داره مخصوصه‌در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՅՈՐԵԼԵԱՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

«Մանզումէի» 4 Թիւոլ Հ. Յոհաննարեան էֆ.ի յօդուածը կատարելապէս իրաւացի կը դտնեմ, և կ'ենթադրեմ թէ Յորելեանի կարդադիր Յանձնախումբն ալ զայն կարդալէ ետքը, գոնէ իրաւի տիպի խոտորմանի թէ քիչ մը չափազանց «Նիւթական» էր եղած հրաւիրագրի։ Պէրպէրեանը անձնապէս ճանչցողները վստահ եմ թէ, անխարդ՝ առանց բացառութեան, տեսակ մը վիրաւորանք զգացին ձեռնարկին սկզբնաւորութեան եղանակէն, նոյն իսկ Յանձնաժողովի անդամներէ յայտարարութիւնէն զոր ակէ առաջ հրատարակեցին լրագրերները։

Աւ այսպէս է, ինչ որ ալ ըսուի իրաւ չքմեղանք, և չատը զարմացան որ աւելի լայն քմբռնում մը չընծայուիր Յորելեանի գաղափարին սրտն գործադրութեան մէջ, նիւթականին չափ արժէք ունի բարոյական գնահատում մը ի՛նչ ձեւի տակ ալ ըլլայ։ Յանձնաժողովը կ'ուզէ որ այդ բարոյական գնահատումն ալ շօշափելի՝ նիւթական ձեւով արտայայտուի. ատ ալ դէշ բան չէ, աւ նիւթական դարուս մէջ։ Բայց նախ՝ Պէրպէրեան չոլիսի յօժարէր որ այդ հնով կոչում մը ուղղուէր սանտերուն և հանրութեան, և յետոյ, կարելի էր տարբեր՝ քիչ մը նուազ նիւթամոլիկ ոճով հաակընդունել նոյն բանը, մէկ երկու բառով անցողակի լոմն ըղացընելով, և արդէն Պէրպէրեան վարժարանը վերաշինելու դիտաւորութիւնը յայտնելով ամէն բան (Պատ. Յանձնաժողովին տեսակէտով իմա՝ դրրական մասնակցութիւնը) բացատրուած կ'ըլլար։

Մէ՛ չի դիտեր որ, եթէ Պէրպէրեանը ուզէր դրամ դիզել, կրնար դիզել նոյն իսկ իր դպրոցով, ինչպէս ուրիշներ չատու աղբիւր կ'ընարեն կրթական կամ դրական ո՛ր և է ձեռնարկ։ Բայց Պէրպէրեան, եթէ իրրեւ մարդ ո՛ր և է թերութիւն ունենայ, գո՛նէ իբր արծնթասէր, նիւթապաշտ չէն. չպիտի մեղադրուի ոչ իր կենդանութեան և ո՛չ վերջը։ Արդ, ինչ պիտի խորհին ամէն անոնք որ զինքը անձամբ չէն ճանչնար, երբ կարդան Յանձնաժողովին այդ հրաւէրը Յորելեանին մասնակցելու։ Ապահովապէս անոնցմէ գաղափարի նշոյլ մը գտնէ պիտի ծնի իրենց մարմնի մէջ, պիտի խորհին թէ յորելեանի հանդէսը նուիրագործեան առիթ մըն է որ կը սանեղծուի։ Պիտի խորհին գուցէ թէ այդ ձեւ հրաւէրը ո՛ր և է թելադրութեամբ եղած է էն. էն. մինչդեռ իրականութեան մէջ գիտենք թէ Պէրպէրեան ընաւ տեղեկութիւն չունի ո՛չ Յանձնաժողովին խորհրդակցութիւններէն ու որոշումներէն, ո՛չ ալ Յորելեանը կատարելու ձեւին ըմբռնումէն։ Մենք կը փափաքինք որ այս կէտը լաւ հասկրուի, արդէն Յանձնաժողո՛ւն ալ դեռ ժամանակ ունի հասկընելու։

Այս տողերուն իբր բացատրութիւն և Պէրպէրեանի այդ գովելի ձիրքին ի նպաստ, կ'ուզեմ յիշել Հոս դէպք մը՝ մանրագէպ մը, եթէ կ'ուզէք։

Դարձեալ հին յիշատակ մ'է, ճիշդ 1891 թուականէն, երբ գաւառական պաշտօնավարութեանս վերջ տալով Պոլիս կը հասատուէի։ Այն ատեն հարիւ կը ճանչնայի Պէրպէրեանը ան ալ իբրեւ Ատենապետ այն ատենի Ուսումնական Խորհուրդին։

Սամանէն, ուսկից կը դառնայի, այրի կին մը որ ամուսինը կորսնցնելով իր երեք զաւկընքներուն հետ կը մնար անտէրունէ, աղաչած էր ինծի որ բարեխօսեմ Պէրպէրեան էֆէնտիին քով, իր երկու զաւկընքներուն դիզուած տարեթոշակներուն համար։ Ամուսնին ողջութեանը, իրենց նիւթական վիճակը նախանձելի՝ կրցած էին վճարել երկու տղոցը տարեթոշակները. բայց վերջին երկու տարիներէն իբր 70 ոսկի պարտք կը մնար, և տղաքը ալ չէին կրնար դպրոց երթալ. իրենց գոյքերը, հագուստ անկողին էն. էն., զպրոցը մնացած էին և անչուշտ, կ'ըսէր սիկինը, Պէրպէրեան էֆէնտի այդ գոյքերը — իբր 20 ոսկի արժողութեամբ — վար պիտի դնէ ի հաշիւ իր պահանջքին, մնացածն ալ պահանջելով Պոլիս դանուող մեր հարուստ բարեկամներէն որոնք նոյն երկու սանտերուն պաշտպան են Պոլսոյ մէջ։

Ինդիրը երկու բառով բացատրեցի Պէրպէրեան էֆէնտիին, զարմանքով մտիկ բրաւ վերի պատմած պարագաները։ «Բայց ..., ընաւ դիտում չենք ունեցած ըսաւ, այդ գոյքերը վար ընդունելու ի հաշիւ տարեթոշակներուն։ Դիտեմ թէ այդ ընտանիքը առնի նիւթական վիճակը չունի դժբաղդաբար, և տղոց հայրն ալ մեռած է։ Այս դարբագային տղոց պաշտպաններուն ալ դիմելու, դրամ ուզելու դիտաւորութիւն չունինք և կրնան իրենց գոյքերը առնել վարժարանէն։ Դալով պահանջիս, երբ մեծնան ու հարուստ ըլլան այն ատեն թող վճարեն...։

Պէրպէրեանի այս ազնիւ ու անչահախնդիր վարմունքը դիս ալ չնորհապարտ թողուց և իր այդ զոհողութեան ի յիշատակ էր որ, նոյն տարին հրատարակուած «Ընթացք Շարադրութեան» անուն դիրքս իրեն ձօնեցի՝ ես որ կեանքս մէջ ազնուաչուք մէկնումներ փնտռելու փափաք չեմ ունեցած։

Այս նկարագրով օժտուած Պէրպէրեանի մը Յորելեանը ջանանք որ իր վեհութենէն բան մը չկորսցընէ...։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ՄԵՐ ԲԱՆԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՔՆՆԱԴԱՏՆԵՐՈՒՆ

ՆԱԲՈՒԼԷՈՆ

«Ստուերն ամենուրեք մարմնոյն տեղը կը բռնէ.»

Ֆ. ՄԱՐԿՈՅ ԳԻՐԱՐՏԷԼՆ

Ինչ է միթոս մը, ինչ է խորհրդանշան մը կամ ինչ է զրոյց մը։ Օրինակ մը սահմանէն աւելի լաւ պիտի կրնայ հակընդունել թէ ի՛նչ պէտք է հասկընալ այդ բառերով։

(Դիցուք թէ) 2125 տարեայ մէկն ենք, մանենք Դերմանիոյ մի կաֆէին մէջ (որովհետեւ աւելի ի Դերմանիա կը ծաղկի միթոսը) և հոն ներկայ դտնուինք դասախօսի մը դասին, որ իր բազմաթիւ աշակերտաց կ'ուզղէ հետեւեալ ճառը.

«Տէրք

«Շատ երկար ժամանակներ ժողովուրդը զեղծած սնահիմն աւանդութիւններէ, թողած են որ զրոյցն (fable) յաջչատակ պատմութեան իրաւունքներն, և մանքերու մէջ անոր քով տեղ մը բռնէ։ Մեր դարուն քննադատութեան կը վերաբերէր զանոնք իրարմէ զատել, և յատակորէն ցոյց տալ մարդոց լայն գաղափարներով թէ ո՛ր իրողութիւնք պէտք է ընդունուին և որո՛նք պէտք է մերժուին։

«Արդէն մեզմէ հեռու եղած ժամանակաց մէջ ապացուցին թէ Տրոյադի պատերազմին կարծեցեալ բանաստեղծը, նշանաւոր Հոմերոս, երբեք զոյութիւն չէ ունեցած, յետոյ ապա, գրեթէ ասոի չորս հարիւր տարի առաջ (1794 ին) փիլիսոփայ մը, զոր Ֆրանսա չկրցաւ գնահատել, Դիւպիւէ, ցոյց տուաւ թէ Յիսուս Նազովրեցի, հեղինակ քրիստոնէական աղանդոյն, որոյ մաքրագոյն ու բազմաթիւն, կամ կաթոլիկ քրիստոնէից աղանդը մեռաւ արդէն վեց հարիւր տարի առաջ և յետ այսօրիկ չկրնար ընդ երկար ապրիլ, չէր այլ ինչ եթէ ո՛չ արեւուն մէկ այլ ամանութիւնը. ուրիշ անձնաւորութիւններ, որոց իրականութիւնն ընդունուած էր ամէն կողմէ առանց ինչ քննութեան, կ'անհետանան նոյնպէս փիլիսոփայ պատմագիտաց խոր գնութեանց կամ դիտողութեանց ներքեւ, և կը թուէր թէ մարդկութիւնն զղուշացած էր խապառ նմանօրինակ սխալանաց դէմ։

«Լաւ ուրեմն, զարմացէք խուժանին անկարծելի հաւանութեան վրայ. երեք դարու կէս կայ, որ բոլորովին նման զրոյց մը, ա՛նքան յարգ ու արժէք գտած է որ, բարձրագոյն հանճարներու անգամ, զայն ընդունելին կամ կարծեցելն ընդունել սովորաբար իբր անվիճելի իրականութիւն։

«Խօսքս Նազովրեցի Պոնարարթի կենդանարար զոյութեան վրայ է, որոյ հաւատալիքն այնքան ընդհանուր եղաւ, և այնքան արմատացած՝ մտքերու մէջ, որ ամրողջ երկու դար, յիմար պիտի նկատուէր նա, որ փորձէր ցոյց տալ անոր անեղութիւնն, մանաւանդ ի Ֆրանսա, ուր ազգային հպարտութիւնը բնակտնարար մեծ կարեւորութիւն մը պիտի տար այն փառաւոր չանագործութեանց, զորս հանբաւը կու տար այս դիւցազին։

«Սակայն, Տէրք, վերջին և ստոյգ ճշմարտութիւն մըն է, թէ Նազովրեցիի պատմութիւնը, նման Բագոսի և Ադոնիսի պատմութեանց, արեւուն մէկ երեւակայեալ զրոյցն է, և պէտք էր չունենալ միթարատութեան նախնական ծանօթութիւններն, մերժելու համար զայդ։ Ապացուցանե՛նք զայդ, փութով ակէ անցունելով այն գլխաւոր պարագաները, զորս փոխ առած են այս առասպելական նշանաւոր մարդն կենաց։

«Ըստ դանազան պատմչաց.

«Կը կոչուէր «Նազովրեցի Պոնարարթ».

«Ծնած է Միջերկրականի Կորս կղզւոյն մէջ.

«Իւր մայրը կը կոչուէր «Լեսթիա».

«Երեք քոյր ունէր.

«Ունէր չորս եղբայր, որոց երեքը թագաւորեցին.

«Երկու կին ունեցաւ, որոց մին մանչ զաւակ մը տուաւ իրեն.

«Նա ի Ֆրանսա խաղաղեցուց.

«Կը հրամայէր պետութեան վեհատան մարաջախտներուն, որոց տասներկուքը գործօն ծառայութիւն մը ուներին.

«Ցաղթեց ի Հարսմ. և ընկճեց Հիւսիսի մէջ.

«Վերջապէս, յետ երկոտասան տարուայ թագաւորութեան, զոր սկսաւ Սրբազանքէն հանելով, գնաց մեռնիլ արբեմեան ծովերու մէջ։

[Շարունակելի]

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒԼ ԲԱՌԻՆ

Վերջերս ոմանք փուլ բառը կը գործածեն իբրեւ (phase) բառին համազօր։ Ցիրաւի «փուլ» կոկիկ բառ մըն է (phase)ին տեղ, եթէ չվնէր սխալ։

Փուլ՝ արմատ իբրեւ փանիլ, փղիլ, փչիլ բայեր, յատուկ իմաստով կը նշանակէ փլումն. փլատակ։ Զոր օրինակ. ի փուլ ածել. (փլցնել). ի փուլ գալ. (փլչիլ)։

Իսկ փոխաբերաբար՝ փուլ կը նշանակէ բանի մը՝ զոր օրինակ կեանքի պակսիլը. լուսնի լրումէն ետք օր քան զօր պակսիլը, նուազիլը։ Ինչպէս լուսին ի փուլ էր. լուսինը (կը փլէր), կը (պակսէր)։ Ի լուսնին փուլ հանդիպէր, (լուսնի փուլին կը հանդիպէր)։ Երբ փլէ լուսինն. «երբ լուսինը կը փլի»։

Մինչ (phase) բառը կը նշանակէ լուսնի դանազան երեւոյթները, սեսիլը, կերպարանքը, փոփոխումնը, (les phase de la luns). որոց մէջ կը հասկցուին ոչ միայն լուսնին փուլը (նուազումը) այլ և աճումը՝ ամէն երեւոյթներով ի միասին։(1)

Մեր փուլ բառը համազօր է ֆրանսերէն (declin)ին՝ որ կը նշանակէ Անկում, նուազում, խոնարհում. Le declin de la lune. լուսնին փուլը. պակսիլը. հիւծիլը, մաշիլը հալիլը, կամ Décoursին՝ որ կը նշանակէ՝ լուսնին փուլը. նուազիլը։

Թեպետ իբրեւ միավանկ և կոկիկ բառ աւելի պատշաճ է ներելի ըլլայ գործածել «դէմ» բառը իբրեւ համազօր phase բառին. քանի որ «դէմ» կը նշանակէ նաեւ Երեւոյթ, Տեսք։(2)

Այս առթիւ տեղն է երկրորդել Ազգագրական «Բիւրակն»ի 1900 տարւոյ 42-44 թիւերուն մէջ եղած արդարացի դիտողութիւնները թէ՝ մենք ո՛րքան քիչ խնամք ունինք մեր լեզուն մշակելու մասին։ Օտար լեզու մը գրելու, խօսելու, թարգմանելու ատեն՝ ընթիկ մը աւելի հոգ կը տանինք և անոր ոգիին և ոճին դէմ նոյն իսկ փոքր թերութիւն մը, զանցառութիւն մը քրէական յանցանք կը համարինք. մինչ հայերէն լեզուի ոգիին, ոճին դէմ սխալներով, օտարաբանութիւններով, այլանդակ, նորակերտ բառերով լեցուն գրութիւններ և բացատրութիւններ յաճախ կը տեսնուին օրաթերթերու, դիրքերու և նոր քանի մը բառարաններու մէջ։ Մանաւանդ երբեմն կ'երեւին այնպիսի ճախողակ, յանդուգն գրիչներ՝ որք պարզապէս կը խորհին հայ լեզուին հետ, իբր թէ հեղինակութիւն ունին. բան կամաց ոճեր, բառեր կը դործածեն կը շինեն, կ'ապրեն, կը փոխեն. կը կարծեն թէ՝ բառ փոխել, «բառ-փոխել»է։ Պատկառ կենանք հայ լեզուին՝ որ դեղեցիկ, ճոխ և նուիրական գանձ մըն է մեզի աւանդ թողուած մեր նախնիքէն, և զոր օտարք մինչ լաւ գիտէն յարգել և ուսումնասիրել։ Նախ զայն մշակենք և լաւ մշակենք. առանց անոր ո՛չ օտար լեզու մը կրնանք լաւ ուսանիլ, և ո՛չ ալ մեր վարժարանները արդիւնաւոր ընել։

Կեսարիա Յ. Յ. ՆՇԱՆԵԱՆ

(1) Փուլ բառը ժողովուրդը լուսնին համար գործածած ժամանակ անոր ամէն մէկ երեւոյթներուն համար ալ կը գործածէ։

Ծ. Խ.—(2) Գրական գործերու մէջ phase բառը երբ փոխաբերաբար գործածուի աւելի լաւ է թարգմանել զայն «դիմայիղութիւն»։

ՄՏՔԻ ԵՐԿԵՐԸ

Ամէն բան ըսուած է։ Վեց հազար տարիներէ ի վեր մտածող մարդկանց նայելով մենք չատ ուշ մնացած ենք։ Բարքերս վրայ էն գեղեցիկ և էն լաւագոյնները արդէն մեր ձեռքէն յափշտակուած և արձանագրուած են։ Այժմու գործը հինէրէն և արդի հմտագոյներէն հատիկաքաղ մը ընել է։

Պէտք է միայն ջանալ ճիշդ մատնելու և ճիշդ խորհելու, առանց ուղելու ուրիշները մեր ճաշակին և զգացմանց հպատակեցնել։ Հոս է ձեռնարկին կարեւոր կէտը։

Գիրք մը յօրինելը ժամացոյց մը շինելու պէս արհեստ մըն է. հեղինակ մը ըլլալու համար պէտք է տաղանդ ունենալ։ Ակադեմական մը՝ թէև արժանեօք և ձեռնհասութեամբ առաջին տեղը բռնած՝ իր գործոց մէջ գործնական և ճարտար անհատ մըն էր, բայց երբոր բարոյական երկ մը հրապարակեսուց ծաղրի առարկայ եղաւ։ Արդէն վատակուած անունով մէջտեղ բան մը արժեցնել դիտրին է, բայց կատարեալ երկով մը անուն շինել դժուար է։ Այլ և այլ դէպքերով լի երգիծաբանական երկ մը, փոխարինուելու պայմաններով ծածկանուան մը տակ լրագրին կը յանձնուի։ Եթէ մէջտեղ է հրաշալի կը համարուի։ Տպագրութիւնը խութ մընէ։ Բարոյական խել մը երկերու վրայէն եթէ ծանուցումը, ձոնի յատկացուած նամակը, յառաջաբանը, ցանկը, ջատագովականները վերցունես զերբ ըսուելու արժանի քանի մը էջէր հազիւ կը մնայ։

Բանաստեղծութիւնը, երաժշտութիւնը, նկարչութիւնը, պերճախօսութիւնը միջակութիւն չեն ընդունիր։ Սառի նման ցուրտ ճառ մը, երբոր շքեղօրէն արտաբերուի, և երբոր յոռի բանաստեղծի մը ճոռոմաբանութիւնը մէջէն ստանաւորը կարդաս, որչափ աղաղակ կ'զգաս։ Երբեմն բանաստեղծներ թատերականին մէջ շքեղ ստանաւորներու երկար շարունակութիւնը մոլի եղած են. կը կարծեն թէ երկարելով ուժգնութիւն, դեղեցկութիւն, վսեմութիւն կրնարշնեն անոնց։ Ժողովուրդն անյագ ակնապիշ և բերանաբաց կ'ունկնդրէ, զայն հանդէս և աւրջտաղուր կը կարծէ, նիւթին որքան քիչ թափանցէ այնքան շատ կը հիանայ, հաղիւ չունչ առնելու և ծափահարելու ժամանակ գտնելով։ Ատենօք, պատահեցեալ ատեն, կը կարծէի թէ այս տողերը հեղինակները, դերասանները և հանդիսատեսք լաւ կը հասկընան, բայց դժբաղդաբար մեծ ուշադրութիւն իսկ ընծայելով ես բան մը չէի հասկնար։ Հիմա կը հասկնամ թէ սրխաւած եմ։

Մինչեւ ցարդ մտաց ծնունդ դլուխ գործոց մը հազիւ տեսնուած է, միւսներ մի քանիները հետեւողութիւն են։ Հոմերոս «Իլիական»ը յօրինեց, Վիրգիլիոս «Էնէական»ը», Տիտոս Լիվիոս «Տասնեակը» և Հռովմայեցի պերճախօսը «իր դամբանականները». թեպետ որ բնութեան մէջ բարութեան և հաստատութեան կէտ մը կայ, այնպէս ալ արուեստին մէջ կատարելութեան կէտ մը կայ։ Այն որ կ'զդայ և կը սիրէ կը տիրանայ կատարեալ ճաշակի, այն որ չ'զդար և կը սիրէ դէս ու դէն թերի ճաշակ մը կ'ունենայ։ Լաւ և յոռի ճաշակի դոյութիւնը անուրանալի է, անոր համար է որ մեծ վիճաբանութեան առարկայ եղած են անոնք։ Մարդոց մէջ աւելի աշխուժութիւն կայ քան ճաշակ, քիչ մարդիկ կան որ ապահով ճաշակով մը և անաչառ քննադատութեամբ մը օժտուած ըլլան։

Նշանաւոր մարդերու կեանքերը ճոխացուցած են պատմութիւնը, և պատմութիւնը գեղեցկացուցած է նոր շնաւոր դէմքերը։ Զեմ գիտեր թէ ո՞ր մանք աւելի երախտագէտ պարտին ըլլալ. պատմագիրները նշանաւոր մարդո՞ց թէ ասոնք պատմագիրներուն։ Վերաշինութիւնները, յոռի ճաշակութիւնք են, դրուատելու նիւթերը եղային պատմելու ձեւը։ Հեղինակի մը բուն ոգին կը՝կայանայ լաւ ուսմանելիր նիւթը և զայն լաւ նկարել։ Մորս, Հոմերոս, Վիրգիլիոս, Պլատոն, Որատիոս ուրիշ գրագէտներէ վեր կը դասուին իրենց արտայայտութիւններով և պատկերներով։ Բնական ուժգին և սահուն գրելու համար պէտք է ճշմարիտը արտայայտել։ Ինչ որ պէտք է ճարտարապետութեան, նոյնը պէտք է նաեւ ոճի համար։ Հիմա Բարբարոսութեան ներմուծած Գոթական ճաշակը հնամաք լքուած է և տաճարներու համար Դորիական, Յոնիական և Կորընթիական ճաշակն յառաջ անցած է։ Ինչ որ այլ ևս չէին տեսներ հին Հռովմի և Յունաստանի աւերակներուն մէջ, նոր եղած կը փայլի սիւնադարդ սրահներու և տպարաններու մէջ։ Նոյնպէս չենք կրնար, գրելու ատեն, կատարեալը անմիջապէս գտնել, եթէ կարելութիւն մը կայ ա՛ն ալ միայն հետեւելով հիներուն, կրնանք գերազանցել զանոնք։

Վերադառնալով հիներու ճաշակին, գիտութեանց և արուեստից մէջ պարզն ու բնականը ընդդիմելու գործին համար քանի քանի դարեր սահեցան անցան արդեօք։

Մարդուս միտքը կը մնանի հիներու մատեաններով և արդի հմտագոյն հեղինակներով։ Այնպէս կը կարդայ զայնը որոնց խորը կը թափանցէ և ծուռը կը հանէ, և անոնցմով իր երկերը կը յարդարէ։ Վերջապէս երբոր հեղինակ կ'ըլլայ ան ալ, երբ կը կարծէ ունենալ մինակ քալելու վստահութիւնը, կ'սկսի զինուիլ անոնց դէմ, կը չարչրկէ զանոնք նման այն ագռաւն որ ծիծաղը ուժ տ թափ, գորով ու կորով տացած դայլակը կ'սկսի ծեծել։

Արդի հեղինակ մը ցոյց կուտայ մեզ թէ հինները երկու բանով ստորադաս են մեզմէ, ողջմտութեամբ և օրինակով։ Ողջմտութիւնը իր մասնաւոր ճաշակէն և օրինակը իր աշխատութիւններէն կը հանէ։ Կը խոստովանի որ հինները օրէցօր անհաւատար և նուազ ճշդագոյն ալ ըլլան, գեղեցիկ հատուածներով լի են։ Զայնս մէջ կը բերէ, բայց այնքան անոնք գեղեցիկ են որ կը դարգացնեն իր քննադատութիւնները։

Մի քանի հեղինակներ գովեստով կը խօսին ի նպաստ հիներու տրդեաց հանդէպ։ Բայց ցորչափ իրենց երկերը հիներու ճաշակով յօրինուած են, իրենց դատին պաշտպանութեանց համար է միայն, հետեւաբար կասկածելի և տարամիտ։

Մարդ՝ իր գործերը սրբագրելու և զայնս գնահատելու ձեռնտա մարդոց կարդալը սիրելու է։ Ոչ սրբագրելի և ոչ քննադատելի ուղղը ընդհանրապէս խնամակ մը է։ Պէտք է որ հեղինակ մը հաւատար համեստութեամբ ընդունի այն ներքոյնները և քննադատութիւնները որ կ'ըլլուին իր գործերուն վրայ։

Մտածում մը ինչ դոյնով և ինչ ձեւերով ալ կարենայ արտայայտուիլ։ միայն մէկը էն աղէկը կրնայ համարուիլ։ Այդ էն աղէկը յաճախ խօսած կամ գրած ատենդ կը խուսափի թէ լեզուդ և թէ գրչէդ։ Սակայն և այնպէս ճշմարիտ է որ ուրիշ մը կը գոյանայ մտքիդ մէջ, բայց ցորչափ բուն մտածումը չի գտնես, տկար կը մնայ և չի կրնար գոհացում տալ զայն հասկընալ ուզող տաղանդի մը։ Խնամով գրող լաւ հեղինակ մը փորձով կը հասկնայ յաճախ թէ իր ժամանակէ մը ի վեր փնտռած այն պարզ մտական գաղափարը պէտք էր անճիգ ներկայանար մտաց մէջ, մինչդեռ ընդհակառակը խոյս կուտայ անկէ։ Ամենք որ գժիմակութեամբ կը դրեն, ենթակայ են վերյիշեալ իրենց երկերը, որովհետեւ արտայայտութիւն մը միշտ հաստատուն չի մնար մեր մտաց մէջ և կը փոփոխի յարաժամ պարագային համեմատ։ Քիչ ատենէն պաղ պիտի գտնէ այն արտայայտութիւններն և ոճերն զորս ամենէն աւելի սիրած էր։ Միեւնոյն մտքի ուղղութիւնը, որ մեզի լաւ բաներ գրել կուտայ զմեզ կը վախցունէ եթէ բաւական աղէկ կարգացուելու արժանի չըլլան։ Միշտ մտք մը կը կարծէ թէ ողջմտութեամբ կը գրէ։

(Շարունակելի)

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻ

Որ կիսալուսնի Ինկիլիթերանցն ան-վալը սիյասիէսնամ զայէթ պէօյիւք պիր թէհավվիւլ հուսուլէ կէլմէսի մէլ-հուզ ապը։ Ինկիլիթէրա հէյեթը վիւ-քէլա բէիսի Լորտ Սալզպըրի մէվզբի մէմուրիյէթինան սուրէթը զամիյէտ չէթիրմէկէ զարար վէրմիշ տիր քի, որ խուսուս Ինկիլիթերրա հիւքիւմէթի իչին պէօյիւք պիր էհէմմիյէթի հաիզ օլսա կէրէք տիր։ Դրալ էտուարտըն Սանտալի հիւքիւմէթէ կէչմէսինի միմթազզըզ Ինկիլիթերա հէյեթը վիւքէլասընձա զուհուր իտէնէք օլան պէօյիւք թէ-հավվիւլինան՝ Ինկիլիզ սիյասիաթը իւ-զերինէ պէօյիւք պիր թէսիր իձրա իտէնէկի չիսպէհեմ տիր։ Բիթ, Տիզ-բէլի վէ Կլատսթոնան սոնրա, Լորտ Սալզպըրի Ինկիլիզ սիյասիյաթընա էհէմմիյէթլի էսէրլէր պրագմըզօլարդընը, Ինկիլիզ թարիխը սիյասիյաթընա չայհանը տիգգաթ պէր մէվզբ իչղալ իտէնէք տիր։ Լորտ Սալզպըրի էսլաքը պուլունան Բիթին, Տիզրաէլինին վէ Կը-լատսթոնին վիւսաթը էֆքեարընա մա-լիք օլմամալա պէրապէր, մէֆթուր օլարը զէքավէթիյլէ Ինկիլիզ բօլի-թիգասընը պազը թէհլիքէլէրտէն գուր-թարմըշ ապը։ Վագտա Լորտ Սալզպը-րի Ինկիլիթերանցն ումմուրը սիյասիէ-սինի էլինէ ալարը զէմանտան չմա-տիյէ զատար կէչմիշ օլան միւատէթ զարքիրնտա, սիյասիյաթ նօգթաի նա-զարընտան, Ինկիլիթերանցն նամուս ու հայսիյէթինի իիլալ իտէնէք գուսուր-լարտա պուլունտը իսկ, պու գուսուր-լարը թամիր իտէն սիյասի մէհարէթլէր ատ կէօսթերիպ, Ինկիլիթերանցն չան ու չերէֆինին պէօյիւմէսինէ ատ սէպէպ օլմուշ ապը։ Լորտ Սալզպըրինին էն պէօյիւք սիյասի խաթարընտան պիր ի ատ, մէսաիլի հաղրէթի սիյա-սիյէտէն պուլունան թրանավալ մուհա-րէպէսի տիր։ Պու մուհարէպէնին Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթինին պաշընա նէ պէօյիւք պիր պէյա թէչքիլ իթտիկինի նազարը տիգգաթա ալըրսաք, Լորտ Սալզպըրինին, կէվզէքլիք նէթիճէսի օ-լարադ, պէօյիւք պիր իտարա իշլէտի-կի անլաշըլըր։ Էկէր Թրանավալ մու-հարէպէսինին զուհուրինան էվվէլ, Լորտ Սալզպըրի, Ինկիլիթերրա հիւքիւ-մէթինին ահվալը սիյասիէսինի նազա-րը թէկմիլէ պուսդ, եէկէնի միսթէմ-լիքեաթ նազարը Մ. Զէմպրլէնին իհ-թիյաթսըզ միւթալաաարընա գարըմա-սա իսի մուհարէպէնին զուհուրի զայ-րը գավլի իտի։ Հալպու քի Լորտ Սալզպըրի՝ պիր թէէմիւլսիզլիք իլէ նէ-զատար միւտիրլ պիր վարթայա տիւշ-ութ։ Զէմպրլէնին պու մէսէլէսէ էհէմ-միյէթի հօգ ապը։ Վագտա Զէմպրլէնս մանգա զուրուր վէ իստանպուլիք նէթի-ճէսի օլարագ հէր հալտէ մուհարէպէ իհրաը իչին Լորտ Սալզպըրի թէէվլիք իթտի իսկ ատ, Լորտ Սալզպըրի միւա-ռէթը մէտիտէտէն պէրի ալէմը սիյա-սիյաթտա պուլունուպ, հէր հալտէ Զէմպրլէնտէն գաթ գաթ զիյտատ թէճ-րիպէքար վէ մէհարէթը սիյասիյէնի հաիզ օլարընտան, ալանմամաը լա-զըմ կէլիր իսի։ Պունան օն սէնէ էվ-վէլ թէքրար Թրանավալտա ասիի վա-գասար զուհուր իթտիկի էտնատ, Մ. Կլատսթոն նէ՝ գատար միւսէպպի-րանէ, նէ՝ գատար ագիլանէ պիր մու-էքը հարաքէթ իթթիհազ իթտի։ Օ զէման Մ. Կլատսթոնը վիւսաթը էֆ-քեարը քէնտիսինի չնմտի Լորտ Սալզ-պըրինին տիւշտիկիւ միւտհիշ ուշու-ռուման գուրթարար։ Մ. Կլատսթոն պէօյիւք պիր նուֆուզը նազար իլէ Թրանավալ էհալիսինին պիրճիւմկ ան-վալինի ատրին պիր սուրէթտ թէագիւլ իտէրէք, անա կէօրէ հարէքէթ իթտի, վէ Ինկիլիթերանցն նամուս ու չերէֆինի լեֆքէլէթմէտի։ Օ վագթ, Մ. Կլատս-թոն Թրանավալ էհալիսինին թէչէքքիւ-լաթը սիյասիյէսինի թէթէպպիւհ իտուպ, անպէրինհուգուզընը խալէլտար իթմէտէն չէքիլտի։ Հալպու քի Լորտ Սալզպըրի պիւսպիւթինն ագամ պիր մուլէքը հա-րէքէթ իթթիհազ իտէրէք, Ինկիլի-թէրանցն չան ու չերէֆինէ, վէ պիւ-թինն ինսանիյէթին հրսիյաթընա մու-խալիֆ օլարագ, պէօյիւք պիր իհթի-յաթսըզլըգ իլէ Թրանավալ էհալիսինէ գարշը մուհարէպէյէ պաշլատը։ Պու մուհարէպէի զայրը լայհանցն իսկ Ինկիլիթերա հիւքիւմէթի իչին նէ կիսի միւասիբ նէթիճէլէր հուսուլէ կէթիր-տիկի մալիւմ տիր։

Իչթէ Լորտ Սալզպըրի ալէմը սիյա-սիյաթտա գազանմըշ օլսըդը չան ու չերէֆ իլէ պէրապէր, արգասընտա պէօ-յիւք պիր մահճուպիյէթ լեքէսի տանի պըրագարագ, կիւչէի խաթիրանտա չէքիլմէքտէ տիր։ Հէր հալտէ էմնիպ քի, Լորտ Սալզպըրի պիր միւտատի ոնտան եալընզըզընը սուսըդը իչինատ մէպլէքը սիյասիսինին խաթըրէլէրինի պիրէր պիրէր չէօզտիկի էմնատ, ի-բրազ իթմիշ օլսըդը մուվաֆֆազիյէթ-լէրինին հուսուլէ կէթիրտիկի սէվինճ-լերի իչինատ, Թրանավալ մուհարէպէ-սինին խաթրընէսի չիտուէթլի պիր ա-ճըրզգ տամիրտրպ քէնտիսինի մուզ-տարրպ վէ մուազզէպ իտէնէք, վէ հաթթա չիտուէթը թէէսիրինատէն կէօզ-լէրինատէն իբի տամա եաչ տանի ա-գաճազ տիր։ Վէ իչթէ անճագ պու-իբի տամա եաչ լորտ Սալզպէրինին էսէրը նէտատէթինի թէչքիլ իտէնէք տիր։

Մամաֆի՝ լորտ Սալզպէրի մէյլէք սիյասիսինատ իրթիքաազ իթթիհազ օլսըդը խաթալար իլէ պէրապէր, թէքբար իտէ-րիզ քի, չինմիյէ գատար Ինկիլիթերատա ուէթիչմիշ օլան սիյասիյան արասընտա իբէյիճէ մուհիմմ պիր մէվզբ իչղալ իթ-միշ օլմաղլա, ալէմը սիյասիյատան չէքիլմէսի էհէմմիյէթլէ թէլագզը օլը-նա սէզա տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԶԻՆ ԱՀՎԱԼԻ.— Գալգանա սէվգ օլընան գուվվէի միւթթէֆիգա եօլ-տա Զին սաաքիրինէ թէստիսիֆ իթթիմիշ տիր։ Եիւզպաշը Պարը գաթլ իտէն ճանի չարչանպա կիւնիս իտամ օլունճագ ապը։

Պայրա վէ Բէթլէրին թահթը գո-մանտասընտա պուլունան պէօլիս-քէր Զին գալէէրի հուսուսընտա հիչ մու-հարեպէ իթմէքսիզին Ճանսէ վաբլ օլմաչլար ապը։

Բրբէնս Զինկ, Լի-Հունկ-Զանկ, բրբէնս Եունկլու, Գուանկ-Գանկ, վէ սաիրէտէն միւբէքքէպ օլարագ եէտի քիչիտէն միւթէէքքիւլ պիր մէճլիս իթթիտա ի-ուէրեք, վիլայաթ վալիլէրի թաստ-ֆընտան թէէքիի օլընան իսլահաթ հազդընտա պիրմիւղաքէրէ, Զին հիւ-քիւմէթինին էմնիյէթ վի սասյիշինի իրթիզամ իտէն էն միհիմմ ֆըզրալա-ըին զապուրինէ տաիր պիր էմրը իսրէ-բաթօրի սասրը իթմիշ տիր։ Ինկիլիզ-լէր թարաֆընտան շույու պուլան 10000 Ֆրանսըզ սասքիրինին Զինատէն չէքտի-րիլմէսի համատիսի տի էսասրը։ Վա-չինկթօնտան իչար օլուհանդընա նա-զարէն, Լի-Հունգ-Զանկ վէ բրբէնս Զինկ թարաֆընտան վէրիլէն թէէմնամթ էճ-նէպիլէրին էմնիյէթի իչին քուաֆի կէօրիւլտիկի թագտրտէ թախլիսէ իթ-մէմէկ հիչ պիր սէպէպ եօգ ապը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ.— Զարթըրա գումանտասը Բօռէդիատա խաքանն իթթիրիմէք իւլդի, Աւսթրալիա վէ վէ սաիր Ինկիլիզ միւսթէմլիքնա-թընտան հիճրէթ իթմէք արզուսընա պուլունան մուհաճիրլէրին թահթը իտա-բէսինէ 405,000 հէքթար արպի թէրք իթմիշ տիր։ Արպանի մէդքիւրէնին օն սէնէ զարքընտա զրատթա միւսահտ հալէ իպլաղը իչին տաիր 100,000 լի-րա թախսիս իհմիշէր տիր։

Մէրքեզը հարպատա պիր կիսն զար-քընտա 14 քիչի խասթալըզլարտան վէ 4 քիչի մուհարեպէ էտնասընտա վէֆաթ իթմիշ վէ 10 քիչի մէճրուհ, 11 քիչի զայպ վէ 156 քիչի տաիի աղրը սու-րէթտէ խասթա պուլմմագտա ապը։

ՊՕԷՐԼԷՐ ԱԼԷՅՀԻՆՏԷ.—Ալէմանի-անընն Շթէնտալ չէհրինտէ Պօէրլերին լէհինտէ պէօյիւք պիր իթթիմա վուգու-պուլարագ, հիւքիւմէթին Ափրիգաի ճէնուպի մուհարեպէսի մէսարիֆինին վասաթը օլարագ հաթթատա 1,500,000 ինկիլիզ լիրասը եահի 37,500,000 ֆը-ռանգա պալիգ օլսըդընը պէյան էյլէ-միշ տիր։

Ռէբինտէն հէր նէ գատար հրրս վէ թահան վէ պաղրլարընընն էնտիչէլերի նէթիճէսի օլարագ սուչ վէ սասյիշ թէրիր օլունմագտա իսի տէ, լաքին Բէքինտէ միւգաբէրաթը սուհիյէ քէ-մալի իլէ տէվամ օլունմագտա իտուլյնտէն եազընն զէմանտա պիր նէթիճէյէ միւնճէա օլաճաղը մէմուլ օլունընիօր, մայէթինտէ խայլը Պոգսէր պուլունան ասաքիրի էճնէպիյէ իւզերինէ հիւհիմ իթմէյէ հազրլանմագտա օլան ճէնէ-բալյնէ չէքիլմէք էմրինի վէրտիրմէք իչին մարեշալ Վալտերզէ Զին իւզե-րինէ պիր գուվվէյի ասքերիյէ իզամ իտէճէյինի իիսպար իթմէսի քանֆի օլ-մուշ ապը։

ԲԱՕ ԹԻՆՅՕ.—Ճանկ-Հայ-Գուան ճիվարընտա վուգու պուլան հարա-քանթը ասքերիյէ մուխասամթընընն թէքբար պաչամտըզընը զանն իթ-տիրմիշ իսկտ կէօսթերմիշ օլուուգու-նէթաճին տիվէյլի մուազզամանն մագտասա ալիսինատէն ինհիրաֆ իթտի-լէյէճէկինէ չիպէվ իտիմէյօր։

Ինկիլիզլէրին գարատ մէֆիրէզէյի ասա-կէրյէտէսի Գրոչէնկէր մէֆիրէզէսինի թաագիպ իթմէքտէ տիր։

ՄՈՆԿՈԼԻՍԹԱՆՏԱՆ.—Ալընան սօն հավատիալէրէ կէօրէ Զին տաքերի Մոգ-տէն ճիվարընտա պէրվէճճի ամի իչ նօգթատան ճէմմ վէ թէհաչչիտ էյլէ-միշ տիր։

Մոգտէնին չարգընտա վէ Թուրչօղէր չէհրի գուրպինտէ Լոթանսէնին գոման-տասընտա օլարդը հալտէ 120,000 Զին ասկերի վէ չէմալը դարպինտէ Դուռ-չէհրի գուրպինտէ Մոգտէն վալիի ասա-պզընընն գօմանտասընտա պուլունան 6000 Մանկոլիսթանցն չարգ ճիհէթինտէ Ինչան տաղլարը գուրպինտէ Զին ճէ-նէրալը Շանցն գօմանտասընտա օլարդը հալտէ 9000 ասկեր մէճճուտ ապը։

«ԹԱՆ ԿԱԶԷԹԱՍԸՆՏԱՆ».— Փէն-ճաղ սիրհիրէրինտէն միւրէքքէպ օլան պիր ինկիլիզ մէֆիրէզէյի ասկերիյէսի Շան-Հան-Գուան ճիվարընտա իճրայի չէգավէթ իտէն Պոգսընը չէթէնինի ատ-ղըթմագ իւզրէ հէվալիյի մէղքիւրէակ կէօնտէքիրմիշ իտի։ Սօն սիսթէմ էյլէ-հա իլէ միւէլլան օլան Պոգսընընը Ինկիլիզլէր հիճիսմ իյլէմիշ օլարդընտան Ինկիլիզլէր գօմանտանլարը իլէ պիր նէֆէր թէէֆ, պիր չօք քիչի մէճրուհ օլարդատան սոնրա ռիւճաթ էյլէմիշլէր տիր։ Զինին չիմալընտա պէօյէ էհէմ-միյէթսիզ պիր հատիսէ ճիտտի իրթիճ-չաթը ժուճիպ օլանը պիլէճէյինատէն պիր մուվաֆֆազիյէթսիզլիք հաղի-զաթէն մուճիպի էնտիչէ տիր։ Բէվա-յեթէ նազարէն Մանչուրի խաթթը պէ-թէքբար Զինլիլէր թարաֆընտան տիւ-չարը թէարրուզ օլարագ խաթթըն 150 վէրսթ գատար մանալի խարապ ի-սիլմիշ տիր։

Խաթթըն պու գըսմընտաքի գարա-ղօլ էֆրասընընն էնան քուաֆիքէսի իթ-լաթի էսիլմիշ օլսատը խապէր ալընը-մազլա, մանալի մէղքիւրէ սէրնալ աս-քէր սէվգ իտիլմիշ տիր։

«ՍԹԱՆՏԱՐՏ» կազէթասընընն Պէր-լին մուխբիրինին խաթիրնալ իյլէտիյի մալիւմաթա կէօրէ պէնճիգա հիւքիւ-մէթինին Զինատէն թալեպ իյլէտիյի թազ-մինաթը հարպիյէ եալընընզ օթառ մի-լիոն ֆրանգտան իսպարէթ իտիր։

ՍՕՄԱԼԻԱՅԻ ՎԷ ԻՆԿԻԼԻԶԼԷՐ.— Զէնկիպարտան Թան կազէթասընա քէ-չիտէ գէլընան պիր թէկրարֆնամէյէ կէօ-րէ, սէքիզ պինէ եազընն սիւվարի օլմագ իւզրէ զըրգ պին քիչի իլէ Թուսիպիէր ըմմազընա սէօրթ կիսընիւք մէսաֆէտէ պուլունմագտա ապը։ Մուսայիլէյինն եանընտա զայէթ քիչլիյէթի էրղագ վէ միհիմթը հարպիյէ մէվնուտա օ-սուզընտան, միհիմթը մէղքիւրէթի նէրէքտէն ալարընը մէճճուլ ապը։

Ինկիլիզ էրքանտա հարպիյէ հէյեթի Պօռաօյէ միւթէվէճճիյէն ալիհէթ էյլէ-միշ տիր։ Հէյեթի մէղքիւրէ նիսանընն երրմի պիրինատէ չէհրի մէղքիւրէ մի-վասեէլէթ էյլէյէճէք տիր։ Աթը ըրատէ ասքերիյէ Հէճին ալայընը գարիպէն Պօռաօնա կէլէճէք տիր։ Եաղմուրար պաչամըշ ապը։ Օթլար պիթէր պիթ-մէղ ֆըրզայի սէֆէրլիյէ եօլա չըղաս-ճագ ապը։

«Թայմզ» զազէթասընտա օդուն-տըղընա նէզարէն Ամէրիգա զազէթա-լարընտա կէօրիլտիկինէ կէօրէ Ռու-սիա, էմնիյէթ վէ սասյիշ իատէ օլուն-ապը զէման Մանչուրի էյալէթինատէն ասքերինի չըգարաճաղընը վատ իտի-եօր։

ՌՈՒՍԻԱ վէ Ճաբոնիա մուհարեպէ իտէճէքլէրմի՞։

(Նետա)։ Շիմոնիլիք Բուսիա իլէ Ճա-բոնիա դուվվէթլէրինի մէֆգրը թէճ-րիպէյէ գօյմայաճաղլար ապը, չունքի Ճաբոնանընն վէ նէտէ Բուսանընն ան-վալը մալիյէսի մուհարեպէյէ միւսայիտ կէօրինմէյօր։

ՄԻԻՏՀԻԾ ՊԻՐ ԵԱՆԿՐՆ.— Կէչէն կիսն Ալմանիատա Նուչայմ նամ չէհր-ատ թեսին էլէկթրօ նամ քիմիահա-նէտէն միւտիլ պիր հանկրն զուհուր իթմիշ, վէ պիր անատ ալէվլեր պիւ-թին պինատը գուչատրպ հանկրն զի-եատէսիյլէ պէօյիմիւշ վէ պիւթիւն չէհր աթէշ իչինատ գալմըշ ապը։ Էնալի սօն տէրէճէ զօղարարք էշեարարընը թէրք իտէրէք էօթէյէ պէրիյէ գաշմըշ-լար տիր։ Պու միւտիլ հանկրն էմաս-սընտա 50 քիչի թէլէֆ օլմուշ վէ 140 քիչի կարարանմըշ ապը։

ԲԷԴՐՍՊՈՒՐԳՏԱՆ Էվրօպա զազէ-թալարընա պա թէլէկրաֆ իշար օլուն-ապընընա կէօրէ Բուսիա՝հիւքիւմէթի Ճաբոնանատէ հիչ պիր թէքլիֆտատ պուլուն-մամըշ ապը։

Զին հիւքիւմէթի Բուսիայէ գարշու պազը միւսահատա պուլունաճագ վէ Մանչուրի մուգավէլէնատէպլի-նի իմզա իտէրսէ, Բուսիա տախի թազ-մինաթ մրգտարընը թէնգիլ վէ թատիլ իտէճէք տիր տէյի էվլէճէճ հազրլան պիր հավատիս պու քէրրէ թէքլիպ օլունա-եօր, Բուսիա հիւքիւմէթի ահվալ ու էս-պապը հաղրէտէն նազի Զին իլէ Ման-չուրիյէ տիտա պիր միւզաքէրէտէ պու-լունմամազա գաթիէն գարար վէրմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԻԶԼԷՐԻՆ ԱՍԱՍԻ ԳՐԱՆՈՒՆԻԷ.— Ինկիլիզ զազէ-թալարը ալամ գամարաաը ազաբընտան պիրինին մուհաքքիմէտ բույէթ իտիլէն տավալար հազզընտա զազէթալարընն պէյանը միւթալաաթ իթմէմէսի իչին պիր լահիյայի գանունիէ թանզիմինի թէքիֆի իթթիֆիկի եազըյրլար, պու լահիյայի գանունիէնին թէքիֆի իտի-մէսինէ սէպէպ. պազը զազէթալարընն պիր գաթլ մէսէլէսինէ գարրշարագ, հէնուզ տալա մուհաքքէտ բույէթ ի-տիլիրիքէն, միւթթէհիմ ալէյհինտէ պիր չօգ նէշրիաթտա պուլունմամալարը տը-ր. մուհաքքէմ միւթթէհիմի քիւրէք ճէ-զասընա մահքիւմ իթմիշ, վէ բէնա պու կիսի իչլէրտէ գարընշան զազէթալարը ալինէն թագիս իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիք Սամսն. Օրմանեան Սրբազան սիւնքի կիսն Պապը Զապիթիէէ կիսէրէք, նազըրը Տէվլէթլու Շէֆիք բաչա հազրէթլէրինին ալսիրէն նազիլ օլսուզլարը լութֆու ճէլիլ հազրէթի Բասրիչահէն տօլայը, միւշարիյէն հազրէթլէրինի թէպրիք իյլէմիշ տիր։

— Դեր. Տ. Բարթուղիմէոս վէ Դեր. Տ. Մեսրովպ Սրբազան Արքեպիսկո-պոսլար իլէ Երուսաղէմ բաթրիք վէ-քիլի Դեր. Տ. Գէորգ Եպիսկոպոս հա-զարանը իլէ Սթուճ Խարբուան վէ Զա-բէտ Տիրպէր էֆէնտիլէր, սիւնքի կիսն Զապիթիէ նազըրը ալինինի զիյարէթլէ բիրթէղի սամիյէի վէլարէթի թէպրիք էթմիշլէրտիր։

— Ազգ. Հիւսանդանոց Խառուսընընն մուճէտատէն ինչասը իչին տիտն Ա-մենն Բաթրիք Սրբազան հազրէթլէրինին խանէսինատ Հոգարարձութիւն ազատ-ըը վէ Ազգ. Միքաէլ էֆ. Յակոբեան հազրը պուլունարագ ինչասը հագզըն-տա պազըմբրազքէթթատա պուլունմըշ-լարտըր։

—Մայր Եկեղեցի Թաղ. Խորհուրդն պագի գալան ոսգուզ քիչիսինին իմ-բաչի ինթիխապը, սիւնքի կիսն Արժ. Տ. Վահան Ծ. վարդապետ Յակոբեանընն թաղը բրյասէթինատ քէչիտ օլունան գուրատա զիյարէթլի ոսգուզ քիչի էջ-սէրիյէթը արա իլէ ինթիխապ սլընմըշ-լար տըր։

Կարապետ	էֆ. Իսթիֆեան	383
Գրիգոր	» Մէհտէրեան	356
Մկրտիչ	» Մէլիքեան	342
Յակոբ	» Նշանեան	315
Մեսրոպ	» Պէյլիքճեան	312
Յարութիւն	» Սիմոնեան	238
Մկրտոյ	» Ինճիկեան	264
Գառնիկ	» Գալաֆեան	263
Մկրտիչ	» Ուզունեան	262

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Երէկ՝ Ժամը 8ին, Կէսիկ Փաշայի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը վաղամեռիկ Թադէոս էֆ. Թաթարեանի։ Հանդէսին կը նա-խագահեր Դեր. Մեսրոպ եպսկ. Սու-քիասեան իր շուրջը ունենալով Տրա-պիզոնի նորընտիր առաջնորդ Բարդէն Ծ. Վ. Կիւլէսէրեանը, Եզրաս վրդ. Սաչեանն ու քանի մը քահանաներ։ Եկեղեցին ամբողջապէս լուսազար-դուած էր, ջահերով, մոմերով ու կանթեղներով։ Մահարէմը՝ որուն վրայ կը հանդչէր ծաղկաի ննջեցեալը ո-զողուած բազմաթիւ պսակներով ու թարմ ծաղիկներով։ Սովորական տրխ-րանուագ աղօթքներէն վերջ, բեմ ելաւ նախագահ սրբազանն ու սրտա-գրաւ գամբանականով մը դրուատիքն ըրաւ ողբացեալ Թադէոսին, մխիթա-րելով վշտահար ծնողքն ու ազգա-կանները։

Եկեղեցական արարողութիւններէ վերջ դուրս հանուեցաւ դագաղը ու յուղարկաւորները հոծ բազմութեան մը ընկերակցութեամբ մինչեւ Գում դարու ընթացքը։ Սրտաճմլիկ տեսա-րան մը պարզուեցաւ ճամբուն՝ երբ հանդուցեալին խեղճ մայրը՝ խեղդուած հառաչներով վերջին հանգոյցն ուղղեց զաւկին։ Խելացեղ Տիկինը կառչած՝ պատուհանին բազրիքներուն, աչքը չէր թարթեր, վայրկեան մը աւելի վայել-ելու համար միակ յոյսը, կեանքն ու լոյսը աշխարհի վրայ։

Թափորը երբ Դում գարու հասաւ, յուղարկաւորները ոմանք իրենց ցաւա-կցութիւնը յայտնելով հանգուցեալին հոր, հօրեղբօր ու ազգականաց, մնացեալն, իսկ ստուար մասս մը եւս կառքերով հետեւեցան դագաղին որ մուռեակէր շքեղ կառքով մը մինչեւ Պալըքլի Ազգ. գերեզմանատունը տարուեցաւ։ Հոն վերջին կարգն ալ կատարուելէ ետք, տարաբախտ Թադէոսին մարմինը ամփոփեցին իր հօրեղբօրորդւոյն վա-զամեռիկ Օհանիկի չիրմին մօտ։ Այսպէս երկու անպաժան հօրեղբօրորդիք վերջ-նակատապէս միացան դառն սուգի ու ամբիծութեան վիշտերու մէջ թողելով Թաթարեան ընտանիքն ու իրենց հա-մակրողները։

Թադէոս էֆ. Թաթարեան որդին է Պանտերմայի երեւելիներէն Դանիէլ էֆ. Թաշարեանի, որ պատուաւորա-պէս կը վարէ համանուն առեւտրական տունը։ Հանգուցեալը հազիւ քսան եր-կու տարեկան՝ չորս հինգ տարիէ ի վեր ամենայն արժանաւոր կը պաշտօնավա-րէր Գասարէ էֆ. գրատան մէջ։ Պատուա-ւոր, ազնիւ, ուշիմ և խոհուն բնաւո-րութեամբը կարեւոր դիրք չնուած էր և մեծ ապագայ կը խոստանար։

Տաժանելի հիւանդութիւնն մի զգեստ-նեց խեղճ պատանին և ամէն զանազա-թիւն, խնամք, ճիգ, անկարող եղան փրկել զինք՝ մահուան ճիրաններէն։ Բժիշկներ ամէն ազգէ ու ամէն հասա-կէ, յաջողագարտ հրատիրուեցան, խոր-հրդակցեցան — դեղագիրներ գրեցին, իրարու ակնոյ փոխացին և անգամ մը եւս համոզեցին միամիտ հասարա-կութիւնը թէ. բժշկութիւնը հոն է ուր որ էր ասկէ չատ առաջ։

Մանչուրիի էֆքեար զգածուած սրտով կը նուիրէ այս տողերը վաղա-մեռիկ Թադէոսին և կը ցաւակցի անոր տարաբախտ հօր և հօրեղբօր Դանիէլ և կարապետ էֆ. Թաթարեանի։

Դանիէլ էֆ. Թաթարեան և իւր ըն-տանիքը իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն առէն անանց, որոնք իրենց որդւոյն վաղամեռիկ ԹԱԴԷՈՍ ԷՖ. ԹԱԹԱՐԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին հանեցան ներկայ գտնուիլ և իրենց ցաւակցութիւնն յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԵՒ ՎԱՂՈՒԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1901 — 1318 ՏՀ. — 1901 ԼՏ.

Օր	Ապրիլ	Մհրմ.	Ապրլ.
16	ԲԵ. գկ. ժԶ. օր Յիսանց։ Օրն. աւագ	10	29
Մգ. Արեւ. 10.3 Կէսօր	գկ. «Յաղթական քիզ օրհնեցուք» Հրչ. բՀ. ր ՁԷՂ Հրեշ-տակն»։		Կէսօր 5
5.9	ՏՀ. Աչուրէ կիւնիս։ Հրէլից ծոմ վանս մահուանն Հեղեկայ և գերութեան Տա-պանակին։		
17 Մգ. 10.1 Կէսօր 5.8	ԳԵ. աՀ. ժԷ. օր Յիսանց. Օրն. աւագ աՀ. «Երգեսցուք երդ նոր»։ Հրչ.բՀ. գ. «Որ թագաւորդա.» Հ.ս ակ. գ «Ընդ կա-նայսն»։	11	30 4.59

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1891 ապրիլ 16ին Մխիթար Սրբա Սեբաստացի կը վախ-ճանի. սա հիմնադիր եղած է Մխիթա-եան Միաբանութեան։ Մխիթար Սրբա թողած է աստուածաբանական և ու-սումնական գրուածներ։ Ծնած էր 1676 փետր. 7ին։

—1891 ապրիլ 16ին Մակար կա-թողիկոս կը վախճանի էջմիածնայ մէջ։ Ծնած էր 1813 ապրիլ 6ին։

—1843 ապրիլ 17ին Ներսէս Ե. Աշ-տարակեցի կ'ընտրուի Կաթողիկոս ամե-նայն Հայոց։

ԹԷՎՃԻՀԱՍ

Հիւանը խրատէթինէ մէպնի տալա վէքիլէրինատէն իզզէթլու Իսրահիմ Շէվզի էֆէնտիյէ թիրֆիէն ըսթպէլի սանիյէ սընքը ատնիսի։

Հիւանը խրատէթ վէ զայրէթինէ մէպնի Հայտար Բաչա հատթախանէսի էճզաճըլարընտան ֆիւթիւվվէթլու Բի-էր էֆէնտիյէ ըսթպէլի բապիյէ թէվ-ճին պույրլմըշ ապը։

Մէճլիսը թրպիյէի միւլթիեէ վէ սրհիյէի ուսմանիյէ ալալընը թապպպ Պէհչաթտին Պուրսա էֆէնտիյէ։

Ցարիւլ ասիդէ թէպպպէթի տօք-թէօռ Սէյատ էֆէնտիյէ թէվճին պույ-րլմըշ ապը։

Թիֆլիս պաչ չէհպէնտէրխանէսի չէհպէնտեր վէքիլէթի իլէ գանչէլար-ընընա քէսմանէնմէ պաչ չէհպէնտէրխա-նէսի չէհպէնտեր վէքիլի վէ գանչէլա-ընը ռիֆաթլու Զաթի Պէյ։

Բէօթինճէ պաչ չէհպէնտէրխանէսի չէհպէնտեր վէքիլէթի իլէ գանչէլար-ընընա Թիֆլիս պաչ չէհպէնտէրխանէ-սի չէհպէնտեր վէքիլի վէ գանչէլարը Նաֆիլեան Յովհաննէս էֆէնտի թայրին պույրլմըշ վէ մամիլէյհիմանընն էվ-

ԱՄԱՅՆԱԿ

ՂՈՐՈՒԺՈՒ ՅՏ ՎԻ

ԱՄՈՒՍԻՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՂՕԺԱՅԱԳ

)(ՀԻ)(

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՈՎԱՐՏԱԿ

ՂՈՂԱԿ

ՀԱՅՈՒՀԻ ՅԱՅՈՆԱՐԱՆԻ

ՖՈՅԱԿԱՆԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՂՕԺԱՅԱԳ

հարաքէթ խուսպ պու ազչում Արիզ-նախյէ ռէվսաէլէթ իթմիշ տիր։

ՐՕՄԱ, 27.— Բաթրիա զաղէթասը Բարա հաղրէթլէրինին խարիճիյ նազրրը օլուպ իսթիֆա իսթիֆա իսէն Գարտինալ Բամբօլյանին ելրինէ Գարտինալ Ֆերրաթանին թային օլունաճաղընը պէյան խաեօր։

ՖՐԱՆՖՈՐԹ, 27.— Ղրիչայտ սէքէնէսի մէզքիւր գարիյէսէ պուլունան Պէկնին հավուզլարընին եանմասընտան գորգաուգլարը հասէպի իլէ օրտան գաչմըշլար, սէքսէնէօլու չըգարմըշլար տրը։ Էնգազ ալթընտա տանա պիր խայը նաչլարպուլունուրը զան օլունուեօր։

ԲԱՐԻԶ, 26 Ապրիլ.— Բէքինէն չէքիլէն պիր թէլկրաֆնամէնէ կէօրէ թէքքրար Զին էշզեյասը զուհուր իթմիշ օլուզընտան տիվէլի էճնպիյէ սիւֆերասը քէֆիյէթի Զին մուրախասալարը նէղտիտէ բրօթէսթօ էթմիշլեր տիր։

ԲԱՐԻԶ, 26 Ապրիլ.— Հին տվալը վէխամէթ քեսպ իթիրիկինէն Ֆրանսա տուքիրի զօմանտանը ճէնէրալ Պահօ սասքիրի մէրզումինին թէկնիրը թաթիլյէսի զրմընտա էվամիրը լազըմէ ալազ իթմիշտիր։

ԼՕՆՏՐԱ, 26 Ապրիլ.— Թայմս կազէթասընին խաթիխպարընա կէօրէ չիմպիյէ գաստար Պօէր հիւքիւմէթինին մէրքէզի օլան Բոդէնէկալ լէյհրի ճէնէրալ Բօլթէնին թահրը գօմանտասընա պուլունան Ինկիլիզ ասքիրի թաբաքընտան մահը ճարինին երմի իքիսինէ խշղալ օլունմըշտր։

ԼՈՆՏՐԱ, 26 Ապրիլ.— Իէկիլիզ ճէնէրալ Ֆրէնչին Պօերլէր թարաֆընտան էսիր խալուպ բարօլա իշղէրինէ ասալը վիրտիյի ալընան պիր թէկրաֆնամէսէ պէյան օլունդյոր։

ԼՈՆՏՐԱ, 26 Ապրիլ.— Տէյլի Նիուզ կազէթասընին խաթիխպարընա կէօրէ Պօէր ճէնէրալլարը, ալէկսանտրա Ցէլարէյ վէ Վիլժօէյն Լարա Բիչնէր իւէ գարիպէն ենի պիր միլլագաթ իճբասընը թալեպ էթմիշլեր իմիշ։

ՖՐԱՆՖՈՐԹ, 26 Ապրիլ.— Կրէչայմտա զուհուր խանէն հարիգ պազգա թարաֆա սէրալէթ էթմէքտէնի պասարըլմըշտր։ Շիմտիէէ գաստար Էնգազ ալթընտան օն պէշ քիչինին նաչլարը չըգարըլմըշտր։ Մէճրուհինին մըզտարը 150 քիչի զանն օլունդեօր։ Պիր խայը բրիմսէլէ մէյտանտա հօգտուր։ Կէնէրալանչայկրի կազէթասընտա օգունտարզընա կէօրէ էօյլեսէ գաստար օնէքսէն հազ մէյտանա չըգարըլմըշտր։

ԿԷՃԷ ԱԼԲՆԱՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՊՕՐՍԱՄԸ

ԲԱՐԻԶ

27 ապրիլ 1901

Գօնսօլիտա.	24·57
Շըմէնտրֆէր	115·25
Րէժի	323
Պոնգ. Օթօման	550
Թրանսվալ	91·50
Ֆրանսրզ էհամը	101·55

Գալաթա պօրսասը՝ պու կիւնդ. թիթիպարէն սապահլարը սահթ 3ում աչելարագ ազչամլարը 11ում գարանճագ տրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Քանոնիամ միւն ազչ. գաբ.	26—12
» » » էն հիւքէք	26—12½
» » » էն մչաղը	26—09½
Բումէլի չըմէնտֆէր ազչմ գրնտ	113—62
» » էն եիւքէք	113—87
» » էն ալչաղը	113—37

ՊԱՆԴԱ ԱԳԱՍԻՕՆԼԱՐԸ

Ըէժի ագսիօնը Թա. լիր.	14—
Միկարէթ Ա.	—94
» Բ.	—55
Թրամվայ	6—32
Ժուխանա	1—95
Օսպիկասիօն Թրամվայ	478—
Ասիրանա	4—12
Դրէսի ժէնէրալ	1—06
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր	0—14
Լօրիօտ	82—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս	402—
Թրանսվասալ	88—50
Բրիթիշ թահվիլաթը	472—
Դրէսի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն	266—75
Անատօլը չըմ ագսիօնը	10—20

ԱԳՋԷԼԻՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զչ. տան	զչ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարդը	108—11
Մէթալիք	99—10
Ինկիլիզ լիրասը	110—07
Ֆրանսրզ ալթունը	87—18
Բօլ	89—18
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—65

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—02½
Բարիզ 3 այ վասէլի	23—0¼
Ֆիօրէն Մանտա	18—54
Վիէննա չէքի (գուրսն)	21—82

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 26 ապրիլ

Ինկ. էհամը Ինկ. լիրասը	94—42
Օսմ. էհամը ալչալար	23—93
» » գարանար	23—81
» » » Բ	49—
» » » Գ	27—88
Օսմանլը Պանգասը	12—
Մըսըր տուլ. մութթահրաէ	107—
Պուլկար իսթիգրազը	80—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վասէ	25—37

Բարիզ 26 ապրիլ

Ֆրանս. էհ. 3% ֆր.	101—55
» » 4½%	102—82
Եէնի Օսմ. էհամը ալչալար	24—52
» » » գարանար	24—52

Միւսասալէ

Բումէլի չըմէնտֆէրի	115—
Օսմանլը Ըէժիսի էհամը	324—
» Պանգասը	553—
Դրէսի Լիոնէ	1042—
Իթալիա էհամը	96—42
Բռիսիթէ Թիրք	505—
Օսմանիյէ	470—
Տուան Օթօման	528—
Սբանիօլ	93—30
Թրանսվալ	92—
Գամպիօ 3 այ վասէ	25—17
Դրէսի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն	266—50

Վիէննա 26 ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	240—30
Բումէլի չըմէնտֆէրի ֆր.	108—70
Օսմանլը Ըէժի ագսիօնը	297—

Պէրլին 26 ապրիլ

Բումէլի չըմէնտֆէ. (մարգ)	112—70
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—24
Ռուպլը	216—50

Պրիւքսէլ 26 ապրիլ

Բումէլի չըմէնտֆէրի	113—50
Բանք Օթօման	24—20

ԹԻԻՃՃԱՐԻԵԷ

Տէրսաստէք բիացասընընն հաճթալրգ ինմալի

Հուպուպաթ, մէզրուսթ, թօխտամ

Պուլգարայ.—Պու հաֆթա 50 վակօն պէյազ Անատօլու վէ 3 վակօն Բումէլի եումուշագ պուղտայ կէլիպ սաթըլմըշ տրը։

Մարսիլիասա Պէքտիաագա կիրգասը 17½, Նիդօլայէֆ կիրգասը 16·50 վէ Մարիանօքուլօ 17 տիր։

Սէրթ պուղտայ միւվարէտաթ վէ սաթըշը գրյէսի 33½—34½ բարատան 7000 քիլէ տիր։

Զաֆտար.— Մէվճուտան ֆրդտանընտան ալտայի մուամէլէ օլմամըշ տրը, ֆիյաթ 20-21 տիր. Իզմիրտէ գրյէսի 37-38 բարատան ճիւղի մուամէլէ օլմուշ տրը։

Արբա.— Պու հաֆթա քիլէսի 10½ վէ 10-10¼ զչ. տան 12,000 քիլէ Բումէլի վէ Մէրսին արբասը սաթըլմըշ տրը. Իզմիրտէ բիացա կէվէջէ տիր. քիլէսի 10-10¼ զչ. տան տահ վէ ալանգաղը, օրթա վէ էյի 11-11¾, ալիրինճի 12-12¾, ալանգաղը Ուշագ 10½-11¼, տահ վէ օրթա 11-12, էյի 12¼-12¾ ոչէիմիշ 13 զչ. տան պիր գաչ մուամէլէ օլմուշ տրը։

Մըսըր.—Պու հաֆթա հիչ մըսըր սաթըլմամըշ տրը. Իզմիրտէ գրյէսի 37-37½ բարատան ճիւղի մուամէլէ օլմուշ տրը։

Մարսիլիասա չուպաթտա թէպիմ օլունմագ չարթը իլէ Թունա 15·25 տիր։

Եուլաֆ.—Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը, Իզմիրտէ Էվրօքա իչուն գրյէսի 24 բարա տրը, Մարսիլիասա պէյազ Սէլանիք 15·75, Թէքիրտաղը 16·50 տիր։

Տարը.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը, Մարսիլիասա Թէքիրտաղը ճինսի 21½ բարա տրը. Իզմիրտէ 37 տիր։

Բէյթէն Թօխտամը.— Պու հաֆթա գրյէսի 53-54 բարատան 200 չուվալ սաթըլմըշ տրը։

Բէնտիր.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը։

Խաշխաշ.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը. Իզմիրտէ 15 գրյէլիք՝ գրյէսի 24-25ան ճիւղի մուամէլէ օլմուշ տրը։

Խաշխաշ.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը. Իզմիրտէ ալանգաղը մաբեն գրյէսի 72-72½ բարատան ճիւղի մուամէլէ օլմուշ տրը։

Սուսամ.— Պու հաֆթա գրյէսի աղ չօղ մուամէլէ օլմագտա տրը։

Պիպէր.— Պու հաֆթա 9¼-10 զչ. տան 50 չուվալ պիպէր սաթըլմըշ տրը։

Գարանֆիլ.— Պու հաֆթա էհէմմիյէթսիզ սաթըշ օլմուշ տրը։

Մէյ.— Պու հաֆթա մէֆրուսաթ վէ սաթըշ 600 սանտրգ ֆուրնիյէ, 1500 սանտրգ Պէլճիգա, վէ 500 սանտրգ աբօլյոն տրը։

Կազ.— Պու հաֆթա Թրանսիյէթ մուամէլէթը իլէ վուգուս պուլան սաթըշ ֆիյաթը սանտրգսրզ 20, վէ սանտրգը 22 դուրուշ տրը։

Ճամ.— Բիացատա թէպէտտիւլաթը կէօրիւլմէմիշ տրը։

Քիւքիրթ.— Պու հաֆթա մէվրիտաթ վէ սաթըշ մէվգուտ տրը։

Մէատին

Տէմիր.— Պու հաֆթա զարֆընտաքի մէվրուտաթ վէ սաթըշ էհէմմիյէթսէն արի վէ բիացա սաքին տրը. Ղըլասգօտտա վարնէթ 53,10½։

Զէյթի.— Մէվրուտաթ վէ սաթըշ էհէմմիյէթսէն արի տրը։

Գաղայ.— Մէվրուտաթ վէ սաթըշ 25 վարիլ տրը. Ֆիյաթ 860 տրը. Լօնտրատա թրամ վէ իրլին 116,5 վէ իւշ մահ վասէ իլէ 114,2,6 տրը։

Թէնէքէ.— Մէվարիտաթ վէ սաթըշ էհէմմիյէթսիզ տիր։

Պագրը.— Ճիւղի էհէմմիյէթլի մուամէլէ օլմըշ տրը։

Լօնտրա տէյիլի 70, 2, 6—70—10 թուղի 73,15-75 վէ պէսթ սիլդաթիտ 76։

Զէյնդօ.— Մէվարիտաթ վէ սաթըշ ճիւղի տրը. Լօնտրատա իքինճի մարգա 17, 1, 3 խուսուսի 17, 2, 6։

Մատեն էօսմիւրի

Մատէն քէօմիւրի.— Պու հաֆթա քէօմիւրի բիացասը սաքին վէ ֆիյաթ զայրը միւթէհավվիլ տրը, մէվրուտաթրն զիյատէլիյինտէն ալտայը եէրլի քէօմիւրի մէվճուտի զիյատէ տրը,

Իխրանաթ Էմթասը

Թիֆթիք.— Պու հաֆթա գրյէսի 13¾—17¾ զուրուշտան 140 զալեա մանալը մուսթէլիֆէ թիֆթիքի սաթըլմըշ տրը։

Եուն.— Բիացամըզտա մուամէլէ օլմամըշ տրը. Իզմիրտէ սահի սաթըշ կէօրիւլմէմիշ տիր, պէյազընն գանթարը 255 զուրուշ տրը։

Մարսիլիասա քիրլի էնկիւրի 0,70—5,80 քիրլի պէնկաղի թարապլուս 0,62½—0,65։

Բամուգ.— Բիացա սաքին վէ ֆիյաթլար զայրը միւթէպէտտիլ տիր. Իզմիրտէ բիացա կիւզէլ թուքիուն օլուպ ալէա սապոնճա 270-275, ալէա 267½ վէ էանա 255 զուրուշ տրը։

Իրէք.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ 82½ բարատան էլրզրա իչուն 500 չուվալ սաթըլմըշ տրը. Իզմիրտէ տզ միւշթէրի կէօրիւլիյօր. Գարտան մանինին գրյէսի 92½ բարա տրը. Մարսիլիասա ալէա պէյազ չարգ մալինին գրյէսի 14·25 վէ խարտը ալէա 13·65 տիր։

Անիսօն.— Պու հաֆթա սաթըշ էհէմմիյէթսիզ տիր. Սագրզ մալինին գրյէսի 7-7½ զչ. տրը։

Ֆասուլյա.— Պու հաֆթա 95 վէ 115 զչ. տան 350 չուվալ Գարատէնիզ վէ Քէօսթէնճէ մալի սաթըլմըշ տրը. Մարսիլիասա Թունա 27 տիր։

Նոհուտ.— Պու հաֆթա 36-37 բարատան 100 չուվալ Պալըքէսիր նոհուտը սաթըլմըշ տրը. Իզմիրտէ բիացա մէթրուք վէ ֆիյաթ 55-68 բարա տրը.

Բաղլա.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը. Իզմիրտէ 32½ բարատան պիր մըզտար մուամէլէ օլմուշ տրը. մէվճուտ 4000 չուվալ տրը։

Իսխալաք Էմթասը

Ուն.— Պու հաֆթա 5000 չուվալ Հօնա պէյ, վէ 3600 չուվալ իրմինճի Վարնա, 500 չուվալ Համպուրկ, վէ 900 չուվալ սամսոն կէլիպ սաթըլմըշ տրը։

	լիրա 100 զչ.
Հօնա պէյ պիրինճի չուվալը	92-98 զչ.
» » իքինճի »	85-88 »
» » իւչիւնճի »	80-83 »
Սէլանիք	—
Անատօլը գըրմա »	72-74 »
Վարնա գըրմա	—
Վարնա նօմէրօ 2	—
Սամսոն	—
Եէրլի հարմանը	—
Եէրլի Կիրգասը	—
Իպրայիլ իքինճի	—
Իպրայիլ իւչիւնճի »	78-80 »
Իտրայիլ տէօրտիւնճի »	78-80 »
Իպրայիլ պէշինճի »	78-80 »
Մարսիլիա »	63-79 »
Ամէրիգա 1ինճի	—
Ամէրիգա 2ինճի	—
Ամէրիգա 3իւնճի	—
Ամէրիգա պիրինճի եէրլի »	81-82 »

Գանթարիյէ

Շէքէր.—Պու հաֆթա 8100 չուվալ Թրինիտէ 360 չուվալ Բուանիա, 200 չուվալ թօզ, 464 չուվալ Բուս չէֆերի կէլմիշ վէ քեամիլէն սաթըլմըշ տրը. Թրինիտէ մալինին ֆիյաթը 82-84 զչ. տրը։

Գանիլ.— Պու հաֆթա մէվրուտաթ վէ սաթըշ 195 չուվալ տրը։

Բիրինճ.— Պու հաֆթա մէվրուտաթ վէ սաթըշ մէվգուտ տրը։

Սիպիր եաղը.— Գրյէսի 12 զչ. տան օլմամըշ տրը. Մարսիլիասա գօղալ իւզէրինէ հէման մուամէլէ կէտրիւմէ մէքտէ վէ ֆիյաթ զայիֆ պուլընմագտա տրը. մըգտարը ազ օլան խամ իւրէք մուամէլէթը տահա էյի տիր. Լօնտրատա ֆիյաթլար թուքիկուն իսէ տէ մուամէլաթտա բէվճա ճիւղի տիր։

Լիմոնտա խամ Պրուսա 38-43, Սմիրնա 37-42, Պրուսա բուրը 42, Սմիրնա 43-46 տրը։

Խալը.— մըվարէտաթ տէվամ իթմէքտէ տիր տու հաֆթա 6000 լիրալըգ մալ սաթըլմըշ տրը։

Աֆիոն.— Պու հաֆթա 135 զուրուշտան 5 սանտրգ Պալըքէսէր 132-133 զուրուշտան 7 սանտրգ էշզաճբլարընն գուլլանտրընը ճընտասան, գրյէսի 150 զուրուշտան 6 սանտրգ համի քէօրաֆիֆինը սաթըլմըշ տրը։ Եաղմուրլարընն ֆրգդանընտան տօլայր Իզմիրտէ բիացա բէք թուքիուն տրը։

Մանիֆաթուրա

Բիացա ճիւղի բէվանչը տրը։

Իբլիք.— Մուամէլաթը մանտուա տրը։

Տիւլպէնտ.— Պու հաֆթա իչլեր ճիւղի էհէմմիյէթլի տիր։

Պէզ.— Պու հաֆթա մուամէլաթ օլտուգճա բէվանչը տիր։

Պասմա.— Պու հաֆթա սաթըշ եօգ կիպի տրը։

Քիթրէ.— Պու հաֆթա գրյէսի 25½-27 զուրուշտան 47 չուվալ պիրինճի վէ գրյիէսի 17½ զուրուշտան 35 չուվալ պիօնտօ սաթըլմըշ տրը. Իզմիրտէ բիացա սաքին օլուպ գրյէսի 19½-21¾ զուրուշտան պիր մըզտար սաթըլմըշ տրը. մէվճուտ 200 չուվալ տրը։

Մահմուդէ օթու.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը։

Մարը պալմօնը.— Բիացամըզտա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը։

Իզմիրտէ գրյէսի 20¾-21 զուրուշտան թալիպ զիյատ տիր. Մարսիլիասա խաթթէի չարգիյէ մալը 165-168 տիր։

Ճէնրի.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը, Իզմիրտէ բիացա բէվանչը վէ ֆիյաթ 2¼-2⅞ զուրուշ տրը։

Մաղի.— Պու հաֆթա մաղի մուամէլաթնտա թուքկունդուզա մէյիլ վար տրը. Իզմիրտէ թալիպ զիյատէ օլուպ պէյազ 5-6½ վէ սիյահ 8 զուրուշ տրը. մէվճուտ 160 չուվալ տրը։

Տէտի.— Պու Հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը։

Ճէվիզ.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը։

Ֆընդըգ.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը, մահտուլուն ֆեվգէլյատէ օլաճաղընա խսիրչար օլընմագգա տրը։

Բալամուտ.— Պու հաֆթա հիչ սաթըշ օլմամըշ տրը, Իզմիր բիացասը սուրկուն տրը։

Իզիմ վէ ինճիր.— Բիացամըզտա մուամէլէ մէֆգուտ տրը, Իզմիրտէ սուլթանիյէ իւզիմիս բիացասը սագին վէ սիյահ իւզիմ թէբադգրյէ մէյալ օլարագ, թիրէ 32½-41, արիգարա 40-45 պէյլերճէ 50-54 վէ չէշմէ 58½-61 զուրուշ տրը։

Սագրզ.— Մուամէլաթ էհէմմիյէթսիզ օլաճաղը կիպի ֆիյաթլար տահի հիչ թէպէտտիւլ իթմէմիշ տիր։

Տէր Եւ Տsorէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՈՒԷՍԴԸՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած փեսաներու դումարը անդլ. ոսկի 6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ » » 1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ » » 410,000
Հրաշալագեղակիս ծանօթ ֆրանս. և գերմ. ընկերութեանց վճարեալ դրամագլուխը 100,000 էն աւելի չէ։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ
Վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Դարու, Անանիատի Խան, թիւ 20, 21, 22։

Գաւառաց մէջ գործունեայ և պատուաւոր գործակալութիւններ կը փնտռուին։

ՇԱՆՕԹ.— Տեղւոյս է՛ն ծանօթ ֆրանս. եւ գերմ. ընկերութեանց պատրաստ դոյքը՝ իրենց հաւատքին հետ բաղդատմամբ 100% էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսդրն» ինը 125% է, ինչ որ դերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակիցներուն վրայ։

հարաքէթ խուսպ պու ազչում Արիզնախյէ ռէվսաէլէթ իթմիշ տիր։

ՐՕՄԱ, 27.— Բաթրիա զաղէթասը Բարա հաղրէթլէրինին խարիճիյ նազրրը օլուպ իսթիֆա իսթիֆա իսէն Գարտինալ Բամբօլյանին ելրինէ Գարտինալ Ֆերրաթանին թային օլունաճաղընը պէյան խաեօր։

ՖՐԱՆՖՈՐԹ, 27.— Ղրիչայտ սէքէնէսի մէզքիւր գարիյէսէ պուլունան Պէկնին հավուզլարընին եանմասընտան գորգաուգլարը հասէպի իլէ օրտան գաչմըշլար, սէքսէնէօլու չըգարմըշլար տրը։ Էնգազ ալթընտա տանա պիր խայը նաչլարպուլունուրը զան օլունուեօր։

ԲԱՐԻԶ, 26 Ապրիլ.— Բէքինէն չէքիլէն պիր թէլկրաֆնամէնէ կէօրէ թէքքրար Զին էշզեյասը զուհուր իթմիշ օլուզընտան տիվէլի էճնպիյէ սիւֆերասը քէֆիյէթի Զին մուրախասալարը նէղտիտէ բրօթէսթօ էթմիշլեր տիր։

ԲԱՐԻԶ, 26 Ապրիլ.— Հին տվալը վէխամէթ քեսպ իթիրիկինէն Ֆրանսա տուքիրի զօմանտանը ճէնէրալ Պահօ սասքիրի մէրզումինին թէկնիրը թաթիլյէսի զրմընտա էվամիրը լազըմէ ալազ իթմիշտիր։

ԼՕՆՏՐԱ, 26 Ապրիլ.— Թայմս կազէթասընին խաթիխպարընա կէօրէ չիմպիյէ գաստար Պօէր հիւքիւմէթինին մէրքէզի օլան Բոդէնէկալ լէյհրի ճէնէրալ Բօլթէնին թահրը գօմանտասընա պուլունան Ինկիլիզ ասքիրի թաբաքընտան մահը ճարինին երմի իքիսինէ խշղալ օլունմըշտր։

ԼՈՆՏՐԱ, 26 Ապրիլ.— Իէկիլիզ ճէնէրալ Ֆրէնչին Պօերլէր թարաֆընտան էսիր խալուպ բարօլա իշղէրինէ ասալը վիրտիյի ալընան պիր թէկրաֆնամէսէ պէյան օլունդյոր։

ԼՈՆՏՐԱ, 26 Ապրիլ.— Տէյլի Նիուզ կազէթասընին խաթիխպարընա կէօրէ Պօէր ճէնէրալլարը, ալէկսանտրա Ցէլարէյ վէ Վիլժօէյն Լարա Բիչնէր իւէ գարիպէն ենի պիր միլլագաթ իճբասընը թալեպ էթմիշլեր իմիշ։

ՖՐԱՆՖՈՐԹ, 26 Ապրիլ.— Կրէչայմտա զուհուր խանէն հարիգ պազգա թարաֆա սէրալէթ էթմէքտէնի պասարըլմըշտր։ Շիմտիէէ գաստար Էնգազ ալթընտան օն պէշ քիչինին նաչլարը չըգարըլմըշտր։ Մէճրուհինին մըզտարը 150 քիչի զանն օլունդեօր։ Պիր խայը բրիմսէլէ մէյտանտա հօգտուր։ Կէնէրալանչայկրի կազէթասընտա օգունտարզընա կէօրէ էօյլեսէ գաստար օնէքսէն հազ մէյտանա չըգարըլմըշտր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Քանոնիամ միւն ազչ. գաբ.	26—12
» » » էն հիւքէք	26—12½
» » » էն մչաղը	26—09½
Բումէլի չըմէնտֆէր ազչմ գրնտ	113—62
» » էն եիւքէք	113—87
» » էն ալչաղը	113—37

ՊԱՆԴԱ ԱԳԱՍԻՕՆԼԱՐԸ

Ըէժի ագսիօնը Թա. լիր.	14—
Միկարէթ Ա.	—94
» Բ.	—55
Թրամվայ	6—32
Ժուխանա	1—95
Օսպիկասիօն Թրամվայ	478—
Ասիրանա	4—12
Դրէսի ժէնէրալ	1—06
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր	0—14
Լօրիօտ	82—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս	402—
Թրանսվասալ	88—50
Բրիթիշ թահվիլաթը	472—
Դրէսի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն	266—75
Անատօլը չըմ ագսիօնը	10—20

ԱԳՋԷԼԻՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զչ. տան	զչ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարդը	108—11
Մէթալիք	99—10
Ինկիլիզ լիրասը	110—07
Ֆրանսրզ ալթունը	87—18
Բօլ	89—18
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—65

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—02½
Բարիզ 3 այ վասէլի	23—0¼
Ֆիօրէն Մանտա	18—54
Վիէննա չէքի (գուրսն)	21—82

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 26 ապրիլ

Ինկ. էհամը Ինկ. լիրասը	94—42
Օսմ. էհամը ալչալար	23—93
» » գարանար	23—81
» » » Բ	49—
» » » Գ	27—88
Օսմանլը Պանգասը	12—
Մըսըր տուլ. մութթահրաէ	107—
Պուլկար իսթիգրազը	80—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վասէ	25—37

Բարիզ 26 ապրիլ

Ֆրանս. էհ. 3% ֆր.	101—55
» » 4½%	102—82
Եէնի Օսմ. էհամը ալչալար	24—52
» » » գարանար	24—52

Միւսասալէ

Բումէլի չըմէնտֆէրի	115—
Օսմանլը Ըէժիսի էհամը	324—
» Պանգասը	553—
Դրէսի Լիոնէ	1042—
Իթալիա էհամը	96—42
Բռիսիթէ Թիրք	505—
Օսմանիյէ	470—
Տուան Օթօման	528—
Սբանիօլ	93—30
Թրանսվալ	92—
Գամպիօ 3 այ վասէ	25—17
Դրէսի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն	266—50

Վիէննա 26 ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	240—30
Բումէլի չըմէնտֆէրի ֆր.	108—70
Օսմանլը Ըէժի ագսիօնը	297—

Պէրլին 26 ապրիլ

Բումէլի չըմէնտֆէ. (մարգ)	112—70
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—24
Ռուպլը	216—50

Պրիւքսէլ 26 ապրիլ

Բումէլի չըմէնտֆէրի	113—50
Բանք Օթօման	24—20

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷԵԱՐ ԹԷՏՐԻԳՄԸ (5)

ՄԻՒՐԷՊՊԻՅԷ

I

— Փէք ալէա, Միւսի՛ւ, փէք ալէա, սէօզիւնիզի ակվամ էթիքճէ սայրպ պիր պիրի արգասը սըրա ալիզէճէյինիզ էֆքիարը ֆէյզէսօֆանէնիզի անպասրմ, նաֆիզէ հօրրլայընը՝... օ ալի ֆիրուէրի պէօյլէ պէնիմ կիպի պիր զասընա գարշը պօշ հէրէ սարի էթմէկինիզ... պիր քիթապէ ատրճ էտինիզտէ ալէմէ քարա իլէ սաթընը՝... չիւնքի սէօզլէրիզ հիւքմի իլէ նէ սիզին նէատ պէնիմ ամիլ օլմագ իչթիմալիմիզ վարտը... պիզ պէյնիմիզտէ աչգ կէօրիչէլիմ։

— Եօգ հանիեա... էվվէլա սիզ ատալարգուտան, պասալարգուտան, զանունը թապիաթատան ֆիլանտան տէտ վուրընդզ տա պէնտէ անրն իչուն լազրմ կէլէն ճէվապը վէրմէյէ ամէլէ էթտիմ։

— Այրպ սէյիլ եա, Միւսի՛ւ պէնիմ տէ մէրագ էթտիյիմ ճիրէթ վար. քէնտիսի ալալագ սէտիյին չէյտէն մահրում օլան պիր քիսմէ ալէմէ «Մօրալ» տէրսի վէրմէք իչուն նա՛սըլ քիթապ եազա պիլիր։ Իչթէ պէն տէ պունը անլամագ իսթէյօրում..... պիզ «Ֆիյբիւպլիգ» նամընը թաչիսրզ ճանը իսթէյէն պիզտէն իչիրագ՝ իճթինապ էտէպիլիր... սիզ իսէ «Մօրալիսթ» տէնիր... պու նամ ալթընտա հէր ադրպընը կիզլի գափալը գալիսր։ Պու մուհիմ նօգթայը պանա իպան էտէ՞րմիսինիզ։

Պօպէր միսթէզիլանէ պիր թէպէսիսմ կէօսթէրէրէք։

— Մատամ քի աչգ գօնուշմագ իսթէյօրսընը՝... մատամ քի պիր սիրիմիզի ենէ եէքտիկէրիմիզէ ռիսասրզ օլարագ թապիաթէն օլատուղմըզ կիպի կէօսթէրմէք իճապ էտիսօր... պէն մուհարրիրլիք մէտէքիմճէ օլան նազարիյէլերի սէրէ չէրն իսէրիմ... ֆագաթ սիզ տէ պանա քէնտի սանատի վէ մէպէքինիզճէ օլան նազարիյաթը տագիդայը անլատըրմըսընը՝... էկէր պունա մուսաֆագաթ էտէր իսէնիզ էնտաի իճատէնիզտէ պէն «նօթ» թուքարըմ... պու եազաճաղմ չէյէր միհիմ պիր քիթապէ էսաս օլուր։ Պու սուրէթէ միւտագրզգանէ պիր էսէր վիճուտ էտէ՞լիր... պու միճատէլէլէրիմիզ իլէ վազգեսա զայպ էթմէմիշ օլուրըզ։

— Պու թէքլիֆինիզի պիր չարթլա գապուլ էտէրիմ։

— Շարթընը նէ՞ տիր։

— Շարթը՝ եազաճաղընը քիթապտէն հարրլ օլաճագ թէքէթթուրն միճատէլէ վէ միճնազատրդա սէպէպ օլան չօճուգա թէրք էտիլմէսիսիր։

— Մուհարրիրլէրին զանն էթտիյինիզ գաստար ֆէնա ատէմէր օլմասրզ՝ սիզէ իսպաթ իթմէք իչուն բէտէրի մէճճուլ պիր չօճուգա պէօյլէ հէտիյէտ պուլունրրրմ...

— Պօպէ՞ր...

— Իչին իչինտէ եալան, հէյլէ, տիսիսէ օլմահաճաղը սիզին պէնան էթտիյինիզ չարթան եվվէլ իթթիսալ օլունմըշ պիր չարթ տէյլմի՞մի իսի եա։

— Իչթէ պէն տէ պու չարթը եվվէլէ իթթիպարէն չօճուգ սիզինտիր տէհօրմ եա՝, չիւնքի սիզին տէյլտիր տէտմ եալան սէօյլէմիշ օլահաղրմ։

— Սիզին մէպէքինիզդա օլան պիր գասընտան տօղահաղ չօճուգ քիմէնին տէյլտիր, անճագ սիզինտիր, մատմազէ։ Շիմտի էթտիյիմ վաքտն իյթիսարնտան պաչգա չօճուգընըզա պիր հէյտիյէ էտէմմմ, չօճուգընն էմրի թէվէլլիսինտէ պէնիմ գասար հիսէսաար օլան պիրթիւն աչնալարընը՝ պու գասարմըզ լութֆի կէօսթէրմիշ օլսալար՝ տօղահաղ մասում «բօչիլա» զատէլէր գասար զէնկին օլուր։ Իչթէ պէն հասէմէ իսապէթ էտէն ֆէտասքիարլըգտան չէքինմէէօրում։ Զօճուգընը՝ հագգընատաքի չէֆգագթընը՝ սիզի պանտան իլէրի պիր տէրէճէյէ սէվգ էտիյօրսա տիկէր թարաֆլարա մի՞սահ